03/12/2020

Προφήτης Σοφονίας, νεομάρτυς Αγγελής & όσιος Θεόδουλος

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του Προφήτου Σοφονίου, του Οσίου Θεοδούλου, του Νεομάρτυρος Αγγελή και του Οσίου Θεοδούλου του διά Χριστόν Σαλού του Κυπρίου.

Ο Προφήτης Σοφονίας έζησε τον 7ο αιώνα π.Χ, επί βασιλέως Ιωσίου. Το όνομά του σημαίνει «ὁ Θεός προστατεύει». Στο προφητικό του βιβλίο, ένα από τα 49 βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης, απειλεί τους Ιουδαίους, που παρέκκλιναν από τον Κύριο και προλέγει την καταστροφή πόλεων και χωριών. Ελέγχει την πόλη της Ιερουσαλήμ για τη διαφθορά της, αλλά και την ονομάζει «επιφανή πόλη», γιατί από αυτή θα λυτρωθεί το ανθρώπινο γένος, με την ενανθρώπηση του Σωτήρα Χριστού. Το προφητικό του βιβλίο διαιρείται σε τρία μικρά κεφάλαια. Στο πρώτο απειλεί τους Ιουδαίους, που παρεξέκλιναν από τον Κύριο στην ειδωλολατρία. Στο δεύτερο προλέγει την καταστροφή της Γάζας, της Ασκαλώνος, της Αζώτου, της Δαμασκού, της Αιθιοπίας, της Ασσυρίας και άλλων ακόμα χωρών. Στο τρίτο ελέγχει την Ιερουσαλήμ για τη διαφθορά της, αλλά και την ονομάζει επιφανή, σαν κοιτίδα λυτρώσεως του ανθρωπίνου γένους. Τέλος, χαιρετίζει με αγαλλίαση τη μέλλουσα εμφάνιση του Κυρίου στη Σιών. Αλλά ο Θεός μίλησε με το Στόμα του προφήτη και

να τι είπε για τους άνομους ανθρώπους: «Εξάρω τους ανόμους από προσώπου της γης, λέγει Κύριος... Και τους εκκλίνοντας από του Κυρίου και τους μη ζητούντας τον Κύριον και τους μη αντεχομένους του Κυρίου», Σοφονίας, Α’ 3, 6. Θα ξεριζώσω λέει ο Κύριος τους ανόμους από το πρόσωπο της γης. Και θα τιμωρήσω αυτούς που παρεκκλίνουν από τις εντολές του Κυρίου, αυτούς που δεν ζητούν με την προσευχή τους τον Κύριο και δεν κρατούν Αυτόν σαν στήριγμα τους. Ο προφήτης Σοφονίας πέθανε ειρηνικά και τάφηκε στον τόπο των πατέρων του.

Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)
Ήχος α’. Της ερήμου πολίτης.
Συνιείς φερωνύμως των μελλόντων την πρόγνωσιν, εκφαντορικώς προεκφαίνεις, την αιώνιον λύτρωσιν. Σιών γαρ βασιλέα τον Χριστόν, κηρύττεις Σοφονία εμφανώς· παρ’ αυτού γαρ ελυτρώθημεν της αράς, Προφήτα οι βοώντες σοι· δόξα τω σε δοξάσαντι Θεώ, δόξα τω σε στεφανώσαντι, δόξα τω δωρουμένω διά σου, πάσι συγχώρησιν.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον
Ήχος β’
Του Προφήτου σου Σοφονίου την μνήμην, Κύριε εορτάζοντες, δι’ αυτού σε δυσωπούμεν· Σώσον τας ψυχάς ημών.

Ο Όσιος Θεόδουλος ο Κύπριος

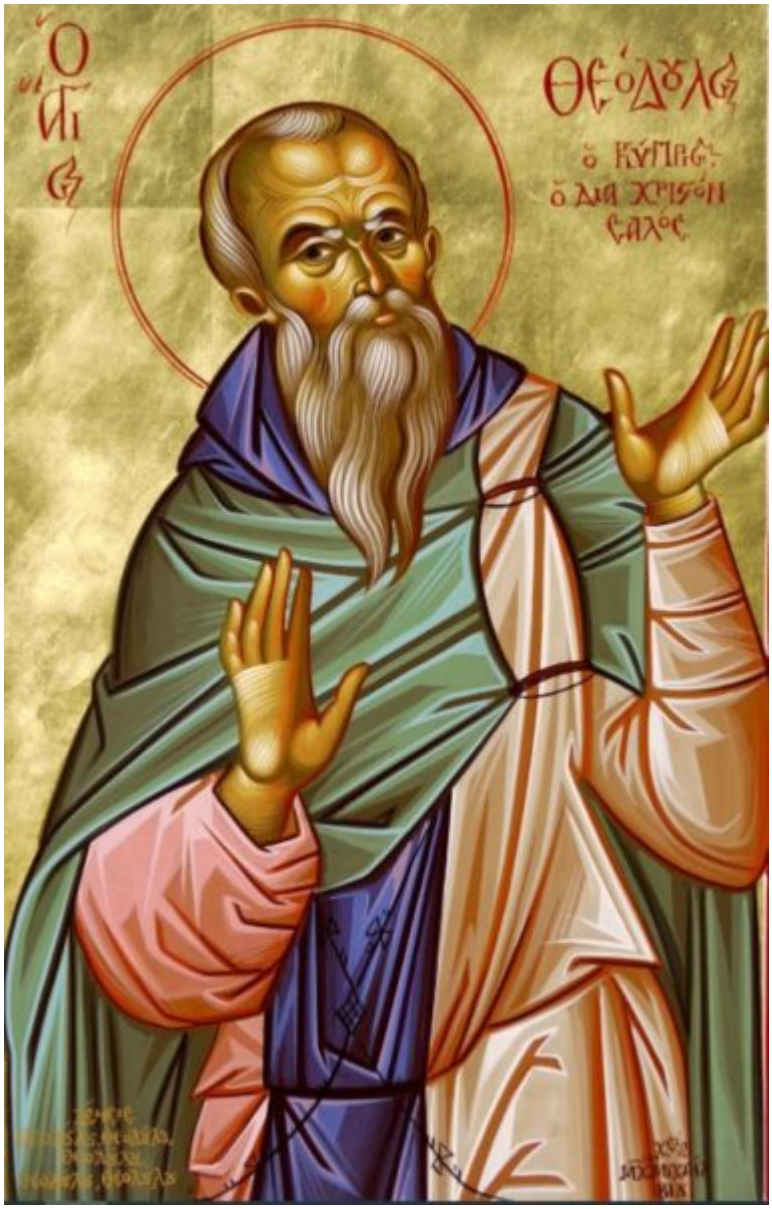

Ο Όσιος Θεόδουλος ο Κύπριος έζησε με αυταπάρνηση και απεριόριστη καλοσύνη προς τους ανθρώπους. Ήταν άνθρωπος πράος, επιεικής και πρόσφερε από τα υστερήματά του στους έχοντες ανάγκη.

Έγινε μοναχός, αφού επιθυμούσε τη μόνιμη αφοσίωση στο θέλημα του Θεού και την απόκτηση των αρετών. Επειδή η φήμη του ως ενάρετου ανθρώπου διαδιδόταν γρήγορα, πολλοί πήγαιναν να τον συμβουλευτούν. Εκείνος, μη ζητώντας τη δόξα και την κολακεία, συμπεριφερόταν με αγάπη και διάκριση, τόσο στους πλούσιους όσο και στους φτωχούς. Καταλάβαινε και κατανοούσε την πνευματική αδυναμία των ανθρώπων και τους βοηθούσε να ξεπεράσουν τις δοκιμασίες μέσω της ταπείνωσης και της αληθινής μυστηριακής ζωής της Εκκλησίας. Στην προσπάθειά του να τους οδηγήσει στην εν Χριστώ σωτηρία και ελευθερία και όχι στην ιδιοτέλεια και την εκμετάλλευση των απλοϊκών συνειδήσεων, ο Θεόδουλος έφθανε στα άκρα με την εν Χριστώ σαλότητα.

Η πνευματική σαλότητα ενός σοβαρού ασκητή είναι χάρισμα του Αγίου Πνεύματος και βοηθά τους ανθρώπους που τον πλησιάζουν να λαμβάνουν πνευματική καθοδήγηση, χωρίς να μένουν εγκλωβισμένοι στην ενδεχόμενη γοητεία του προσώπου που τους καθοδηγεί. Η πνευματική σαλότητα είναι μια άλλη μορφή εν τω κρυπτώ πνευματικής άσκησης του ανθρώπου.

Ο φανατισμός, όπως και ο συγκεντρωτισμός, και στις μέρες μας, απ’ όπου κι αν προέρχεται, κρύβει εγωισμό, κοσμικό φρόνημα και ανελευθερία των ανθρώπων. Πρόκειται για πολύ σοβαρούς κινδύνους εκτροπής από την πνευματική ζωή, τόσο από τον πνευματικό καθοδηγητή, όσο και για τον καθοδηγούμενο άνθρωπο.

Ο Άγιος Αγγελής ο Νεομάρτυρας γιατρός από το Άργος

Ο Άγιος Αγγελής ο Νεομάρτυρας μαρτύρησε στη Χίο. Η καταγωγή του ήταν από το Άργος της Πελοποννήσου και ζούσε στο Κουσάντασι (Έφεσο) της Μικράς Ασίας. Εργαζόταν ως πρακτικός γιατρός. Ήταν άνθρωπος ήσυχος, ευλαβής, φιλακόλουθος και ελεήμων.

Κάποια μέρα σε μια συνάντηση έτυχε να βρίσκεται ένας Γάλλος άθεος, ο οποίος χλεύαζε τη χριστιανική πίστη. Ο Αγγελής με παρρησία αντέκρουσε τα επιχειρήματα του Φράγκου. Του πρότεινε μάλιστα να μονομαχήσουν, εκείνος πάνοπλος και ο άγιος μόνο με ένα ξύλο, πιστεύοντας πως θα τον νικήσει με τη δύναμη της πίστης. Ο Γάλλος δέχτηκε. Έκαναν μάλιστα και έγγραφη συμφωνία στην πρεσβεία. Ο Αγγελής έτρεξε στον πνευματικό του, εξομολογήθηκε και ζήτησε την ευχή του. Ο πνευματικός πάσχισε να τον αποτρέψει, αλλά ο Αγγελής επέμενε. Έτσι, ο ιερέας του έδωσε τελικά ευλογία.

Ο Αγγελής έμεινε άγρυπνος όλη τη νύχτα προσευχόμενος και ζητώντας από το Θεό να τον ενισχύσει εναντίον του βλάσφημου Γάλλου. Μ’ αυτό τον τρόπο προετοιμάστηκε πνευματικά για τη μονομαχία. Όμως, ο Θεός δεν επέτρεψε να γίνει τελικά ανθρωποκτονία. Αφού κοινώνησε ο Αγγελής των αχράντων Μυστηρίων, εμφανίστηκε μπροστά στο Γάλλο. Τότε τρόμος και δειλία κυρίευσε τον

Φράγκο και μπροστά σε όλους εγκατέλειψε καταντροπιασμένος τη μονομαχία. Έτσι, νικητής ανακηρύχθηκε ο άγιος.

Μετά το γεγονός αυτό, ο Αγγελής κλείστηκε στον εαυτό του. Έμενε διαρκώς στο σπίτι του. Μόνο δύο φίλοι του τον επισκέπτονταν, του έφερναν τροφή και προσπαθούσαν να του διώξουν τη μελαγχολία και την υποχονδρία, όπως νόμιζαν. Αυτός όμως, τους έλεγε να μην κοπιάζουν μάταια, διότι είχε αποφασίσει να μαρτυρήσει για το Χριστό. Νυχθημερόν φανταζόταν τα στίγματα του Χριστού στο σώμα του. Τον κατέτρωγε δυστυχώς η υπερηφάνεια, ότι τάχα νίκησε τον αντίπαλο λόγω της μεγάλης πίστης του. Βρίσκοντας τότε ευκαιρία ο ανθρωποκτόνος διάβολος, του υπέβαλε την ιδέα να τουρκέψει για να μαρτυρήσει στη συνέχεια.

Έτσι, το Σάββατο του Λαζάρου του έτους 1813 μ.Χ., πήγε στους Τούρκους ζητώντας να γίνει μουσουλμάνος. Οι Τούρκοι αρχικά τον έδιωχναν με βρισιές, ύστερα όμως, μπροστά στην επιμονή του, τον δέχθηκαν. Αμέσως μετά την εξώμοσή του, άρχισε να κάνει διάφορες παράλογες πράξεις, ώστε να τον οδηγήσουν στο δικαστήριο, να ομολογήσει τον Χριστό και να μαρτυρήσει. Όμως, δεν έγινε έτσι, αλλά τον έδιωξαν ως τρελό και τον έστειλαν στη Χίο.

Στη Χίο συνέχισε την παράξενη συμπεριφορά. Σε κάθε εκκλησία που συναντούσε έμπαινε μέσα και με λυγμούς έκανε μετάνοιες, χτυπούσε αλύπητα το κεφάλι του στο δάπεδο, τόσο που ο χτύπος ακουγόταν μακριά και ύστερα ασπαζόταν με πολλή ευλάβεια τις εικόνες.

Συμμετείχε στις ακολουθίες λέγοντας τόσο κατανυκτικές προσευχές στον Χριστό, την Παναγία και τους αγίους, ώστε όλοι θαύμαζαν, πώς είχε προσαρμόσει τόσο ωραία και είχε αποστηθίσει όλες εκείνες τις ευχές, οι οποίες προκαλούσαν στους υπολοίπους δάκρυα και συμπάθεια προς τον μάρτυρα. Άλλοτε πάλι, έδινε λειτουργίες στους ιερείς και ελεημοσύνες στους φτωχούς, ώστε να δέονται στο Θεό γι’ αυτόν. Στους Χριστιανούς έλεγε, να προσεύχονται στο Θεό, για να φέρει εις πέρας τον αγώνα του. Αν τον επαινούσαν για την επιθυμία του αυτή, αγρίευε, έβριζε και γινόταν απειλητικός. Προκαλούσε και με άλλους τρόπους τους Τούρκους, για να τους ερεθίσει, ώστε να καταφέρει το σκοπό του.

Κάποτε, ενώ ήταν περίοδος ραμαζανιού, κάθισε κάτω από ένα τούρκικο σπίτι, έπινε νερό και κάπνιζε. Κατέβηκε λοιπόν κάτω ο σπιτονοικοκύρης και έδειρε τον Αγγελή. Άλλοτε πάλι, ενώ ήταν ραμαζάνι, κάθισε μπροστά στην πόρτα του δικαστηρίου, άπλωσε το μαντήλι του, έτρωγε και έπινε κρασί. Κανείς όμως, δεν ασχολήθηκε μαζί του.

Συχνά πήγαινε στον τάφο του αγίου Μακαρίου Νοταρά (βλέπε 17 Απριλίου),

καθοδηγητή πολλών νεομαρτύρων και προσευχόταν με δάκρυα αγκαλιάζοντας το μνημείο, ώστε με τις πρεσβείες του αγίου, να αξιωθεί να μαρτυρήσει. Άλλοτε πήγαινε σε ένα εξωκλήσι, όπου συναντιόταν με έναν πνευματικό. Προσευχόταν με πολλή κατάνυξη και συντριβή, μένοντας για πολλή ώρα εκστατικός, λες και αρπαζόταν ο νους του σε θεία θεωρία. Όμως, δεν αποκάλυπτε τις πνευματικές του εμπειρίες αλλά προσποιούταν το σαλό.

Έχοντας πλέον συνειδητοποιήσει ότι ξεγελάστηκε από τον δόλιο δαίμονα, αναγνώρισε την ανθρώπινη αδυναμία του και μετενόησε ειλικρινώς αναθέτοντας όλη του την ελπίδα στον Θεό τότε λοιπόν, ο Θεός τον αξίωσε για εκείνο, που τόσο σφοδρά επιθυμούσε.

Αφού παρέμεινε έξι μήνες στη Χίο, προετοιμαζόμενος πνευματικά, με συντετριμμένη πλέον καρδιά εισήλθε στο στάδιο του μαρτυρίου. Μια μέρα ξυρίζει τα γένια του και πηγαίνει στο τελωνείο. Μόλις τον είδαν οι Τούρκοι απορημένοι τον ρώτησαν γιατί ξύρισε τα γένια του. Εκείνος τους απάντησε, πως όσο ήταν Τούρκος τα άφηνε, επειδή οι Τούρκοι τα έχουν περί πολλού. Τώρα όμως που ξαναέγινε Χριστιανός, τα έκοψε ως περιττά και άχρηστα, επειδή εδώ οι Χριστιανοί συνήθιζαν να ξυρίζονται.

Προσπάθησαν να τον συνετίσουν. Βλέποντας όμως ότι δε γίνεται τίποτα, τον έκλεισαν σιδηροδέσμιο στο κάστρο. Όλη τη νύχτα τον βασάνιζαν. Την άλλη μέρα τον οδήγησαν στον διοικητή του νησιού, όπου είχαν συγκεντρωθεί και οι αγάδες. Επιχείρησαν με υποσχέσεις και απειλές να τον μεταπείσουν. Θέλησαν να τον ανεβάσουν βιαίως στο τζαμί σέρνοντάς τον και χτυπώντας τον άσπλαχνα. Όμως, ο μάρτυρας φώναζε πως ήταν καλύτερα γι’ αυτόν να τον θανατώσουν εκείνη τη στιγμή, παρά να ανέβει στο Τζαμί, διότι ήταν πλέον και πάλι Χριστιανός.

Επειδή ο Αγγελής έμενε σταθερός στο Χριστό, τον έκλεισαν και πάλι στη σκοτεινή φυλακή με τα πόδια στο τουμπρούκι. Την άλλη μέρα, 3 Δεκεμβρίου του 1813 μ.Χ. μη καταφέρνοντας να του αλλάξουν γνώμη, τον οδήγησαν στη θέση Βουνάκι, όπου τον αποκεφάλισαν.

Το μαρτυρικό του λείψανο τρία μερόνυχτα έμεινε στον τόπο της εκτέλεσης. Οι Χριστιανοί προσπαθούσαν να πάρουν κάτι από τα ενδύματα του μάρτυρα ή από το αίμα του, δίνοντας χρήματα στους φρουρούς. Ένας Χριστιανός πρότεινε χιλιάδες γρόσια να πάρει το άγιο λείψανο για ταφή, αλλά οι Τούρκοι δε δέχτηκαν. Επειδή κάποιος ιερέας άρπαξε την τιμία κάρα του αγίου και την καταφιλούσε μπροστά στους Τούρκους, σκλήρυναν τη στάση τους και σήκωσαν το άγιο λείψανο μαζί με την κεφαλή και το χώμα, που είχε βραχεί από το αίμα και τα έριξαν στο πέλαγος σε 25 οργυιές βάθος. Τη νύχτα προσπάθησαν κάποιοι φιλομάρτυρες Χριστιανοί να

τα βγάλουν αλλά δεν το κατόρθωσαν.

Πηγή: saint.gr, churchofcyprus.org.cy (Επισκόπου Μεσαορίας Γρηγορίου)